

Position Paper Circulair Financierieren

Veel bedrijven in Nederland zetten in op een circulaire economie. De omschakeling naar een circulair product of bedrijf gaat echter niet vanzelf. Dat komt voornamelijk door fiscale en financiële prikkels die bedrijven met circulaire ambities tegenwerken en fossiele bedrijven stimuleren. Daardoor zijn schaalvoordelen en opschaling voor bedrijven met circulaire ambities lastig te realiseren. Onze nationale circulaire ambities gaan we met de huidige spelregels niet halen.

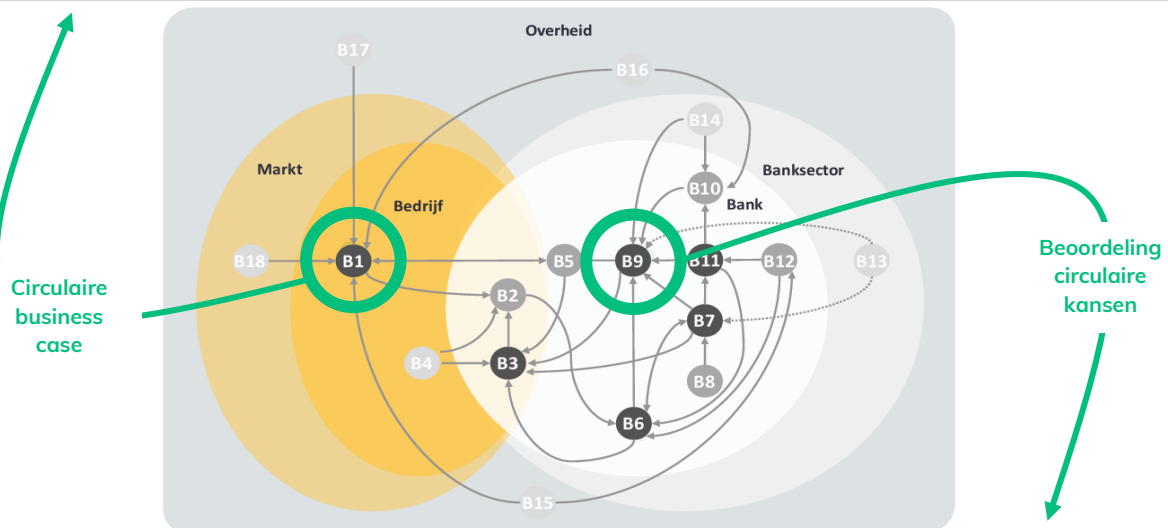
Een belangrijke voorwaarde voor opschaling is dat bedrijven met circulaire ambities toegang hebben tot financiering. Deze financiering krijgen ze momenteel lastig rond. Vanuit Copper8 werken we dagelijks met de overheid, bedrijven met circulaire ambities én innovatieve koplopers uit de financiële sector om samen die financierbaarheid te verbeteren.

Vertrekpunt: er is geld genoeg, maar niet voor circulaire bedrijven

Het financieren van bedrijven met circulaire ambities door banken komt maar niet van de grond. Dit blijkt uit [onze systemische analyse](#) in opdracht van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) van eerder dit jaar. Onderstaand figuur uit ons onderzoek geeft een systemische analyse weer van de barrières in circulaire financiering, die onderling met elkaar samenhangen. Twee barrières staan hierin centraal, die wij als knoppen zien om de mismatch tussen het financieringsaanbod en de financieringsbehoefte van bedrijven met circulaire ambities weg te nemen.

Knop I. Overheid | Creëer een gelijk speelveld, waarin de business case van bedrijven met circulaire ambities concurrerend is

- Actie 1: Zet richting de EU in op het verplicht stellen van **het opnemen van de monetaire waarde van milieu- en sociale impact van producten en diensten (de 'eerlijke prijs')** voor bedrijven die CSRD plichtig zijn.
- Actie 2: Verplicht een **minimaal percentage aan circulair materiaal of producten** om een stabiele markt voor circulaire producten en materialen op te bouwen.

Knop II. Financiële instellingen | Actualiseer en vergemakkelijk de risicobeoordeling van bedrijven, waarbij ook risico's als hogere materiaalprijzen, schaarste aan kritieke grondstoffen en toegang tot grondstoffen als gevolg van geopolitiek worden meegewogen

- Actie 3: Richt een **onafhankelijke beoordelaar** op die een **circulariteitsbeoordeling of -label** afgeeft voor bedrijven. Maak deze beoordeling beschikbaar voor alle Nederlandse financiële instellingen, zodat het (veelal digitale) financieringsproces sneller en succesvoller kan worden doorlopen.
- Actie 4: Richt een **tijdelijk transitiefonds** in, waar financiering wordt verleend o.b.v. deze circulariteitsbeoordeling. Dit fonds stopt als circulariteit is geïntegreerd in de 'standaard' beoordelingsystematiek.

Case study: circulariteit in de textielsector

Circulaire textielbedrijven lopen vast. De Europese textielsector waarschuwde in [april](#) voor het omvallen van textielsortering en -recycling bedrijven. Door gestegen personeelskosten, de Rode Zee-crisis en de toename van goedkope fast-fashion van slechte kwaliteit zijn de kosten van textielsortering (en daarmee hergebruik) gestegen. Dit goedkope textiel wordt tegelijkertijd ook verkocht in Afrika en Azië, voorheen de tweedehandsmarkt voor Europese bedrijven. Aangezien ook de vraag van de brands nog steeds achterblijft bij de verwachtingen, hebben textiel sorteer bedrijven **geen concurrerende business case** meer, wat **financiering lastig maakt**. Zonder financiering kunnen ze niet opschalen en blijven hun productiekosten hoog.

Knop I. Overheid | Creëer een gelijk speelveld

Momenteel staan bedrijven met circulaire ambities '2-0 achter' in financieringsaanvragen, doordat zij vanwege hun duurzame keuzes opdraaien voor (milieu)kosten die fossiele bedrijven niet hoeven te maken. Het verleden wijst uit dat incidentele stimuleringsmaatregelen (bijv. subsidies) niet voldoende zijn om de circulaire economie tot wasdom te brengen. Daarom is het van belang dat structurele normerende en beprizende maatregelen worden genomen.

Voorgestelde acties

1. Zet richting de EU in op het verplicht stellen van het opnemen van **de monetaire waarde van milieu- en sociale impact van producten en diensten (de 'eerlijke prijs')** voor bedrijven die CSRD plichtig zijn.
2. Verplicht een **minimaal percentage** aan **circulair materiaal in producten** om een stabiele markt voor circulaire producten en materialen op te bouwen.

Knop II. Financiële instellingen | Actualiseer en vergemakkelijk de risicobeoordeling

Bedrijven met circulaire ambities worden als risicovoller gezien, ondanks dat circulaire strategieën een antwoord bieden op o.a. de risico's van hogere materiaalprijzen, schaarste aan kritieke grondstoffen en toegang tot grondstoffen als gevolg van geopolitiek. Dit leidt momenteel niet tot het gemakkelijker aantrekken van financiering.

Als mede-initiatiefnemer van de Risk-projectgroep van de Kopgroep Circulair Financieren hebben wij samen met o.a. Rabobank, ABN AMRO, Invest-NL, Triodos en ING de [Circular Risk Scorecard](#) ontwikkeld: een gratis beschikbare tool, die vanuit circulair perspectief kijkt naar kansen en risico's. Inmiddels zijn 100+ bestaande circulaire én fossiele bedrijven door een circulaire bril bekeken. De conclusie is dat de waarde van circulaire bedrijven te laag en de risico's te hoog worden ingeschat. Uit de resultaten blijkt o.a. dat:

- A) Materialen worden beter gemanaged door circulaire bedrijven, o.a. doordat ze kringlopen creëren. Denk aan *product-as-a-service* modellen, waarbij de circulaire ondernemer eigenaar is en blijft van haar producten. Ook werken ze meer collaboratief samen met ketenpartners.
- B) Bedrijven met circulaire ambities een betere uitgangspositie hebben om toekomstige (circulaire) markten te veroveren. Ook zijn zij beter voorbereid op toekomstige milieu- en sociale regelgeving vanuit de EU, zoals de EcoDesign-richtlijnen en de EU Taxonomy.

Voorgestelde acties

3. Richt een **onafhankelijke beoordelaar** op die een **circulariteitsbeoordeling of -label** afgeeft voor alle bedrijven. Hierdoor wordt de waarde en de risico's van bedrijven met circulaire ambities reëler ingeschat. Maak deze beoordeling beschikbaar voor alle Nederlandse financiële instellingen, zodat het (veelal digitale) financieringsproces sneller en succesvoller kan worden doorlopen.
4. Richt een **tijdelijk transitiefonds** in, waar financiering wordt verleend o.b.v. deze circulariteitsbeoordeling. Dit fonds stopt als circulariteit in 2030 is geïntegreerd in de 'standaard' beoordelingssystematiek van banken (zie [Roadmap Circulair Financieren 2030](#)).

Copper8 is een adviesbureau, dat de transitie naar een circulaire economie wil versnellen. Wij werken met overheden, ondernemers en financiële instellingen aan circulaire projecten. Naast ons advieswerk doen we eigen onderzoek naar wat er nodig is om de transitie naar een circulaire economie te versnellen. Daarbij stellen we bestaande spelregels ter discussie, agenderen we nieuwe onderwerpen en laten we zien wat er al kan.